

هیئت وزیران در جلسه ۱۴۰۲/۱۰/۲۴ به پیشنهاد شماره ۵۹۰۲۲ مورخ ۱۴۰۲/۳/۲۸ وزارت کشور و به استناد ماده (۲۱) قانون نحوه تشکیل و فعالیت تشکلهای منفي و تخصصي مصوب ۱۴۰۱، آیین نامه اجرایی قانون مذکور را به شرح زیر تصویب کرد:

آیین نامه اجرایی قانون نحوه تشکیل و فعالیت تشکلهای منفي - تخصصي

مصوب ۱۴۰۲/۱۰/۲۴

با اصلاحات و الحاقات بعدی

فصل اول : تعاریف

ماده ۱ - در این آیین نامه، اصطلاحات زیر در معانی مشروح مربوط به کار می روند:

الف - قانون: قانون نحوه تشکیل و فعالیت تشکلهای منفي- تخصصي مصوب ۱۴۰۱.

ب - تشکل: تشکلهای که به وسیله دارندگان کسب یا پیشه یا حرفه یا تخصص یا مهارت معین تشکیل شده و اهداف، برنامه ها و اقدامات آن به صورت غیرسیاسی، غیردولتی، غیرتجاری، غیرانتفاعی و داوطلبانه در جهت منافع خاص مربوط به آن منصف بوده و مطابق اساسنامه مصوب خود و در سطح ملی یا استانی تحت عناوینی همچون «جمعیت»، «انجمن»، «جامعه»، «مجمع»، «خانه» و «کانون» فعالیت می کند.

ج - ارکان تشکل: اشخاصی که مسئولیت تشکیل، اداره و فعالیت تشکل را مطابق اساسنامه تشکل بر عهده دارند، از قبیل هیئت مؤسس، مجمع عمومی، هیئت مدیره، مدیرعامل، بازرسان و یا سایر عناوین مشابه.

د - هیئت مؤسس: اشخاص حقیقی که امور مربوط به تأسیس تشکل و وظایف مرتبط با آن را پیگیری و برای دریافت مجوز اولیه تأسیس و پروانه فعالیت، اقدام می نمایند.

ه - مجمع عمومی: بالاترین رکن تشکل است که مطابق اساسنامه با اجتماع اعضا تشکیل می گردد.

و - هیئت مدیره: متشکل از منتخبان مجمع عمومی است که مطابق اساسنامه، مسئولیت تحقق اهداف تشکل را بر عهده دارد.

ز - مدیرعامل: عالی ترین مقام اجرایی تشکل است که مطابق اساسنامه تشکل از سوی هیئت مدیره و یا مجمع عمومی انتخاب و مسئولیت اجرای وظایف تشکل را بر عهده دارد.

ح - بازرسان: اشخاصی که برای نظارت بر عملکرد ارکان تشکل از سوی مجمع عمومی انتخاب می شوند.

ط - اساسنامه: سند مصوب مجمع عمومی است که متضمن ساختار، تشکیلات، ارکان و حدود وظایف و اختیارات، نحوه تعیین و تغییر اعضای ارکان، عضویت در تشکل، شرایط تغییر و اصلاح اساسنامه، مبانی اعتبار اسناد اداری و مالی، تعیین منابع مالی، نحوه انحلال و سایر موارد مربوط به تشکل مصرح در این قانون در چهارچوب قوانین و مقررات و موازین شرعی می باشد.

ی - مجوز اولیه: مجوز موقتی است که جهت تحصیل شرایط لازم برای صدور پروانه فعالیت تشکل، توسط کارگروه صادر می شود.

ک - پروانه فعالیت: مجوزی است که به تشکل اجازه داده می شود تا مطابق اساسنامه و در چهارچوب قوانین و مقررات نظام جمهوری اسلامی ایران فعالیت کند.

ل - تشکل ملی: تشکلی حداقل (۵۰۰) نفره است که حداقل در یک دوم کل استان های کشور شعبه یا نمایندگی داشته و اعضای آن نیز از همان استان ها باشند.

م - تشکل استانی: تشکلی است که شعب یا نمایندگی آن محدود به یک استان بوده و اعضای آن صرفاً از همان استان باشند.

ن - عضو تشکل: داوطلب واجد شرایطی که مراحل عضویت را گذرانده و با پذیرش اساسنامه، دارای تعهدات و حقوق مندرج در آن است.

ماده ۲ - اهداف، برنامه ها و اقدامات تشکل به صورت غیرسیاسی، غیردولتی، غیرتجاری، غیرانتفاعی و داوطلبانه است.

تبصره ۱ - منظور از غیردولتی، عدم وابستگی به دستگاه های اجرایی موضوع ماده (۵) قانون مدیریت خدمات کشوری، عدم دخالت دستگاه های اجرایی موضوع ماده (۵) قانون مدیریت خدمات کشوری در تأسیس، اداره و استمرار و همچنین عدم فعالیت مقامات و مسئولان و کارکنان دولتی و نهادهای حاکمیتی، به عنوان مؤسس، عضو هیئت مدیره و مدیرعامل است.

تبصره ۲ - غیرسیاسی به این معناست که اهداف، فعالیت و اقدامات تشکل خارج از اهداف و ملاحظات های مقرر برای احزاب (موضوع قانون نحوه فعالیت احزاب و گروه های سیاسی مصوب ۱۳۹۴) میباشد. هرگونه بهره برداری از امکانات، جایگاه و اعتبار تشکل برای فعالیت های سیاسی ممنوع است.

تبصره ۳ - غیرتجاری و غیرانتفاعی به این معناست که هدف از تأسیس تشکل و برنامه ها و اقدامات آن، فعالیت های مستقیم یا غیرمستقیم اقتصادی، تجاری و انتفاعی به منظور کسب و تقسیم سود و منافع آن بین اعضا، مؤسسان، مدیران و کارکنان نمی باشد.

تبصره ۴ - فعالیت داوطلبانه به این معناست که مشارکت افراد در تأسیس و اداره تشکل اختیاری و بدون دریافت دستمزد می باشد.

ماده ۳- زیرسامانه تشکلات های منفي- تخصصي از محل اعتبارات مصوب مربوط و امکانات موجود ظرف يك ماه از تاريخ ابلاغ این آیین نامه توسط دبیرخانه کارگروه کشوري، ذیل پایگاه اطلاع رسانی وزارت کشور ایجاد می شود و تمامی فرایندهای ثبت تقاضا، ارائه و تکمیل مدارک و گزارش از سوي تشکلات ها و نیز ابلاغ تصمیمات کارگروه های کشوري و استانی از طریق این سامانه انجام می شود.

ماده ۴- به منظور صدور مجوز اولیه، پروانه فعالیت و نظارت بر فعالیت تشکلات های ملی و استانی به ترتیب کارگروه تشکلات های منفي - تخصصي در سطح کشور و استان تحت عناوین «کارگروه کشوري» و «کارگروه استانی»، مرکب از اعضای ذیل تشکیل می شوند:

الف - کارگروه کشوري:

- ۱- معاون هماهنگی امور اقتصادی و توسعه منطقه ای وزارت کشور (دبیر).
- ۲- نماینده وزارت صنعت، معدن و تجارت به انتخاب وزیر.
- ۳- نماینده وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی به انتخاب وزیر.
- ۴- نماینده وزارت جهاد کشاورزی به انتخاب وزیر.
- ۵- نماینده وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی به انتخاب وزیر.
- ۶- نماینده وزارت ورزش و جوانان به انتخاب وزیر.
- ۷- نماینده قوه قضائیه به انتخاب رئیس قوه قضائیه (بدون حق رأی).
- ۸- نماینده فرماندهی انتظامی جمهوری اسلامی ایران به انتخاب فرماندهی کل (بدون حق رأی).
- ۹- نماینده سازمان بسیج مستضعفین به انتخاب رئیس (بدون حق رأی).
- ۱۰- نماینده دستگاه یا دستگاه های اجرایی کشوري مرتبط با حوزه فعالیت تشکلات حسب مورد (بدون حق رأی).
- ۱۱- نماینده اتاق اصناف ایران به انتخاب رئیس (بدون حق رأی).
- ۱۲- نماینده تشکلات های ملی دارای پروانه به انتخاب آنها (بدون حق رأی).

ب - کارگروه استانی:

- ۱- معاون هماهنگی امور اقتصادی استانداری (دبیر).
- ۲- مدیرکل صنعت، معدن و تجارت استان.
- ۳- مدیرکل تعاون، کار و رفاه اجتماعی استان.
- ۴- مدیرکل جهاد کشاورزی استان.
- ۵- مدیرکل میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی استان.
- ۶- مدیرکل ورزش و جوانان استان.
- ۷- نماینده رییس کل دادگستری استان (بدون حق رأی).
- ۸- نماینده فرماندهی انتظامی استان به انتخاب فرماندهی (بدون حق رأی).
- ۹- نماینده فرماندهی سپاه استان به انتخاب فرماندهی (بدون حق رأی).
- ۱۰- نماینده دستگاه یا دستگاه های اجرایی استانی مرتبط با حوزه فعالیت تشکلات حسب مورد (بدون حق رأی).
- ۱۱- نماینده اتاق اصناف استان به انتخاب رییس (بدون حق رأی).
- ۱۲- نماینده تشکلات های استانی دارای پروانه به انتخاب آنها (بدون حق رأی).

تبصره ۱- اعضای موضوع جزء (۱۲) بندهای (الف) و (ب) مطابق دستور العمل صادره از سوي وزیر کشور حداکثر ظرف يك سال از تاريخ لازم الاجرا شدن قانون در سطح استان به استناداری و در سطح ملی به وزارت کشور معرفی می شوند. کارگروه تا تاریخ مزبور بدون حضور نمایندگان فوق الذکر تشکیل شده و فعالیت خواهد نمود.

تبصره ۲- اعضای موضوع اجزای (۱۱) و (۱۲) بندهای (الف) و (ب) برای مدت دو سال انتخاب می شوند و تا معرفی اعضای جدید به کار خود ادامه می دهند.

تبصره ۳- جلسات کارگروه با حضور حداقل هفت نفر از اعضا، که پنج نفر از آنها دارای حق رأی هستند، رسمیت می یابد و تصمیمات آن از جمله صدور پروانه با رأی اکثریت مطلق اعضای حاضر و دارای حق رأی، معتبر است.

تبصره ۴- دبیرخانه کارگروه های کشوري و استانی، با استفاده از نیروی انسانی و امکانات موجود تشکلات اجرایی کارگروه می باشد که به ترتیب در محل وزارت کشور و استانداری ها زیر نظر کارگروه، تشکیل و توسط دبیر اداره می شود. معاون هماهنگی امور اقتصادی و توسعه منطقه ای وزارت کشور به عنوان دبیر کارگروه کشوري و معاون هماهنگی امور اقتصادی استانداری به عنوان دبیر کارگروه استانی، مسؤولیت اجرایی امور محوله را بر عهده دارند. برگزاری جلسات، دعوت از اعضا، تدوین و ارسال دستور جلسات به اعضا، و ابلاغ نتایج درخواست های ارسالی از وظایف دبیرخانه کارگروه است.

تبصره ۵- مقام یا نهاد منصوب کننده اعضای کارگروه های کشوري و استانی ملزم است که شرط وثاقت و امانت را در هنگام انتصاب اعضای کارگروه از طریق استعلام از مراجع ذي صلاح مطابق تشریفات مقرر احراز نماید.

ماده ۵. وظایف کارگروه های کشوري و استانی به شرح زیر است:

- الف- بررسی شرایط تأسیس و صدور مجوز اولیه و پروانه فعالیت تشکلات.
- ب- احراز شرایط اعضای ارکان و مسؤولان تشکلات.

پ- بررسی و تأیید اساسنامه و تغییرات احتمالی آن.

ت- نظارت بر فعالیت تشکلات ها مطابق قانون.

ث- بررسی و اتخاذ تصمیم در مورد تخلفات موضوع قانون.

ج- بررسی گزارش های مالی و عملکرد سالانه تشکلات ها.

چ- رسیدگی به گزارش های مستند اشخاص حقیقی و حقوقی در رابطه با تشکلات ها در چهارچوب قانون.

ح- توقیف پروانه فعالیت و معرفی تشکلات ها به دادگاه ذی صلاح جهت انحلال موضوع قانون.

تبصره - نماینده دستگاه اجرائی موضوع جزء (۱۰) بندهای (الف) و (ب) ماده (۴) مکلف است گزارش ارسالی سالانه فعالیت تشکلات ها را مورد بررسی قرار داده و جمع بندی کارشناسی آن را به کارگروه ارائه نماید.

ماده ۶- مجوز اولیه مجوزی موقتی است که برای متقاضیان تأسیس تشکلات صادر می شود تا اقدامات لازم جهت راه اندازی شعب و نمایندگی (برای تشکلات های ملی)، عضوپذیری، برگزاری مجمع عمومی مؤسس و تحصیل شرایط لازم برای صدور پروانه فعالیت را به انجام رسانده و اسناد و مدارک آن را به کارگروه ارائه نمایند. مدت اعتبار مجوز اولیه شش ماه است و هیئت مؤسس می تواند در صورت وجود دلایل موجه و با تأیید کارگروه ذی ربط این مدت را تنها برای یک بار به مدت سه ماه تمدید نماید. پس از اتمام مهلت های مذکور، مجوز اولیه فاقد اعتبار خواهد بود.

ماده ۷- برای دریافت مجوز اولیه، متقاضیان مکلفند تقاضانامه خود را با امضای حداقل دو سوم اعضای هیئت مؤسس و برحسب محدوده جغرافیایی فعالیت در دبیرخانه کارگروه ذی ربط ثبت و نسبت به اخذ شناسه رهگیری اقدام نمایند. محدوده جغرافیایی فعالیت بر اساس حدنصاب مقرر در جدول زیر با پیشنهاد هیئت مؤسس و در چهارچوب شاخص های تقسیمات کشوری تعیین می شود:

جدول شماره یک: تعداد اعضا و مؤسسين و هیئت مدیره و بازرسان تشکلات های استانی

جمعیت استان	حداقل تعداد عضو تشکلات	حداقل اعضای هیئت مؤسس	تعداد حداقل هیئت مدیره	حداقل تعداد اعضا	حداقل تعداد بازرسین
استان های تا دو میلیون نفر	(۱۰۰) نفر	(۵) نفر	(۳) نفر اصلی و (۲) نفر علی البدل	(۱) نفر اصلی و (۱) نفر علی البدل	(۱) نفر
استان های دو تا سه میلیون نفر	(۱۵۰) نفر	(۷) نفر	(۵) نفر اصلی و (۲) نفر علی البدل	(۱) نفر اصلی و (۱) نفر علی البدل	(۱) نفر
استان های بیش از سه میلیون نفر	(۲۰۰) نفر	(۹) نفر	(۷) نفر اصلی و (۲) نفر علی البدل	(۲) نفر اصلی و (۱) نفر علی البدل	(۱) نفر

جدول شماره دو: تعداد اعضا و مؤسسين و هیئت مدیره و بازرسان تشکلات های ملی

تعداد استان های دارای شعبه و دفتر نمایندگی	حداقل تعداد هیئت مؤسس	تعداد اعضا	حداقل تعداد هیئت مدیره	تعداد اعضا	حداقل تعداد بازرسین
(۵۰۰) تا (۱۰۰۰) نفر	(۵) نفر اصلی و (۲) نفر علی البدل	(۱) نفر اصلی و (۱) نفر علی البدل	(۱) نفر	(۱) نفر	(۱) نفر
از (۱۰۰۱) تا (۵۰۰۰) نفر	(۷) نفر اصلی و (۲) نفر علی البدل	(۲) نفر اصلی و (۱) نفر علی البدل	(۲) نفر	(۲) نفر	(۲) نفر
(۱۶) استان	(۱۷) نفر				
از (۵۰۰۱) تا (۱۰۰۰۰) نفر	(۹) نفر اصلی و (۳) نفر علی البدل	(۲) نفر اصلی و (۱) نفر علی البدل	(۳) نفر	(۳) نفر	(۳) نفر
بیش از (۱۰۰۰۰۰) نفر	(۱۱) نفر اصلی و (۳) نفر علی البدل	(۳) نفر اصلی و (۱) نفر علی البدل	(۳) نفر	(۳) نفر	(۳) نفر

ماده ۸- متقاضیان تأسیس، عضویت و ارکان تشکلات باید دارای شرایط زیر باشند:

الف - اعتقاد به اسلام.

تبصره - اقلیت های دینی مذکور در قانون اساسی، صرفاً از شرط اعتقاد به اسلام معافند و سایر شرایط قانونی لازم را باید دارا باشند.

ب - التزام عملی به قانون اساسی و نظام مقدس جمهوری اسلامی ایران.

پ - داشتن تابعیت ایرانی و ترک تابعیت غیرایرانی.

د - داشتن سن حداقل بیست و پنج سال تمام برای اعضای ارکان تشکلات و هجده سال تمام برای متقاضیان عضویت.

ه - داشتن حداقل مدرک دیپلم یا معادل آن برای اعضای ارکان تشکلات.

و - عدم محکومیت کیفری مؤثر و عدم محرومیت از حقوق اجتماعی.

ز - دارا بودن مجوز، مدرک یا سابقه کسب یا پیشه یا حرفه یا مهارت یا تخصص مرتبط به صورت مستند.

تبصره - کانون های بازنشستگان از حکم این جزء مستثنی هستند.

ح - داشتن کارت پایان خدمت و وظیفه عمومی یا کارت معافیت دائمی جهت عضویت آقایان در ارکان تشکلات.

ط - عدم وابستگی به احزاب، سازمان ها و گروه های غیرقانونی و هواداری آنها.

ی - عدم اعتیاد به مواد مخدر و روانگردان و عدم استعمال آنها.

ک - داشتن وثاقت و امانت برای متقاضیان تأسیس و عضویت در ارکان تشکلات.

ماده ۹- مدارک موردنیاز جهت تقاضای صدور مجوز اولیه به شرح زیر است و باید به همراه تقاضانامه، از طریق زیرسامانه موضوع ماده (۳) این آیین نامه به دبیرخانه کارگروه ذی ربط ارائه و یک نفر به عنوان نماینده هیئت مؤسس تعیین شود:

۱- اسامی و کاربرگ مشخصات فردی اعضای هیئت مؤسس.

۲- تصویر صفحات شناسنامه و کارت ملی اعضای هیئت مؤسس.

۳- استشهادیه وثاقت و امانت از (۵) نفر از معتمدین وثیق و امین محلی از جمله امام جماعت مساجد، بسیج، اعضای شوراهای اسلامی شهر و روستا و افراد متخصص مرتبط با موضوع فعالیت تشکلات.

۴- تصویر مجوز، مدرک یا سابقه کسب یا پیشه یا حرفه یا مهارت یا تخصص اعضای هیئت مؤسس.

تبصره - در خصوص کانون های بازنشستگی ارائه حکم بازنشستگی کفایت می نماید.

۵- تصویر آخرین مدرک تحصیلی اعضای هیئت مؤسس.

۶- تصویر کارت پایان خدمت یا معافیت دائمی برای آقایان عضو هیئت مؤسس.

۷- گواهی عدم محکومیت کیفری مؤثر.

۸- گواهی عدم اعتیاد.

۹- اساسنامه پیشنهادی.

ماده ۱۰- اساسنامه باید حاوی شرایط زیر باشد:

الف - نام کامل تشکلات و عنوان اختصاری.

تبصره - تشکلات می تواند از هر نام و نام اختصاری و نمادی استفاده نماید، مگر اسامی موهن یا مغایر با شئون دینی، فرهنگی و همچنین عناوینی که منع قانونی دارد و یا توسط دستگاه های اجرایی موضوع ماده (۵) قانون مدیریت خدمات کشوری مصوب ۱۳۸۶ و یا تشکلات های دیگر مورد استفاده قرار گرفته اند و نیز عناوین مشابه آنها که عرفاً به تشخیص کارگروه موجب اشتباه گردد.

ب - اهداف، موضوع و مدت فعالیت و برنامه های تشکلات برای تحقق اهداف.

ج - نشانی مرکز اصلی و محدوده جغرافیایی فعالیت.

د - نحوه ایجاد شعب و دفاتر نمایندگی.

هـ - ساختار و ارکان به همراه شرح وظایف، نحوه فعالیت، حدود اختیارات و مسئولیت هر رکن به تفکیک و نحوه تعیین و عزل آنها.

و - نحوه تصویب اساسنامه و تغییر و اصلاح آنها و نحوه تصویب دستور العمل های اجرایی و مالی تشکل.

ز - نحوه تأمین منابع مالی.

ح - نحوه عضوگیری و شرایط کلی عضویت.

ط - نحوه انحلال و تعیین تکلیف دارایی ها پس از انحلال.

ی - نحوه ارائه گزارش های عملکرد اجرایی و مالی به اعضای تشکل و نیز بازرسی و حسابرسی مشخص از آنها.

ماده ۱۱- دبیرخانه کارگروه کشوری و استانی، پس از دریافت تقاضانامه و تکمیل مدارک مندرج در ماده (۹) توسط متقاضیان از طریق زیرسامانه موضوع ماده (۳) این آیین نامه، موظف است ظرف مدت یک هفته نسبت به اخذ استعلام از قوه قضائیه، وزارت اطلاعات، سازمان اطلاعات سپاه پاسداران انقلاب اسلامی، فرماندهی انتظامی جمهوری اسلامی ایران و دستگاه اجرایی مرتبط با تخصص تشکل اقدام نماید.

تبصره ۱ (اصلاحی ۱۴۰۲، ۱۲، ۰۲)- دستگاه های استعلام شونده موظفند ظرف مهلت پانزده روز کاری از تاریخ صدور استعلام، نظر قطعی خود را اعلام کنند. در مواردی که دستگاه استعلام شونده برای اظهار نظر نیازمند مدت زمان بیشتری است، می تواند حداکثر برای دو هفته با ذکر دلایل موجه از کارگروه، تقاضای تمدید وقت نماید. اعلام نظر دستگاه های استعلام شونده باید بدون ابهام و هرگونه قید و شرط و مستند به دلایل قانونی باشد. عدم پاسخ به استعلام در مهلت مقرر، به منزله تأیید است.

تبصره ۲- کارگروه می تواند مهلت احراز شرایط برای ثبت و صدور مجوز اولیه را تنها برای یک بار به مدت دو ماه تمدید نماید.

ماده ۱۲ - پس از دریافت پاسخ استعلامات و یا اتمام موعد مقرر قانونی، دبیرخانه کارگروه کشوری و استانی موظف است پرونده متقاضیان را برای اتخاذ تصمیم در جلسه کارگروه مطرح و نتیجه را به نماینده هیئت مؤسس ابلاغ نماید.

ماده ۱۳- در صورت عدم احراز شرایط تأسیس، کارگروه موظف است در مدت مقرر دلایل عدم صدور مجوز و یا ردّ تقاضا را به طور مستند و مستدل به اطلاع نماینده هیئت مؤسس برساند. اعضای هیئت مؤسس می توانند ظرف یک ماه از تاریخ ابلاغ مراتب اعتراض را به کارگروه اعلام نمایند. کارگروه مکلف است ظرف یک ماه به اعتراض پاسخ دهد. در صورت ردّ مجدد درخواست از سوی کارگروه، اعضای هیئت مؤسس می توانند ظرف مهلت سی روز از زمان ابلاغ به دیوان عدالت اداری شکایت کنند. در صورت شکایت شکای نسبت به تشخیص شرایط، رعایت ضوابط قانونی و تطبیق موضوع و فرایند، شعبه دیوان مکلف است ضمن دریافت دلایل دستگاه استعلام شونده و پس از بررسی موضوع، مبادرت به انشای رأی ماهوی نماید.

ماده ۱۴ - در صورت موافقت کارگروه و صدور مجوز اولیه، هیئت مؤسس تشکل باید اقدامات زیر را جهت تحمیل شرایط اخذ پروانه فعالیت انجام دهد و مدارک زیر را به دبیرخانه کارگروه ذی ربط ارائه نماید. دبیرخانه موظف است مدارک را برای تأیید و صدور پروانه فعالیت در جلسه کارگروه مطرح و نتیجه را به نماینده هیئت مؤسس ابلاغ نماید.

۱- عضوپذیری و تنظیم مدارک عضویت شامل مشخصات دقیق با درج کد ملی و تعداد عضو.

۲- انتشار آگهی دعوت به مجمع عمومی مؤسس و برگزاری مجمع عمومی به منظور تصویب اساسنامه و انتخاب اعضای هیئت مدیره و بازرسان تشکل با هماهنگی کارگروه ذی ربط و دعوت کتبی از نماینده کارگروه برای حضور در جلسه مجمع عمومی.

۳- برگزاری جلسه تعیین سمت اعضای هیئت مدیره شامل رئیس هیئت مدیره، نایب رئیس، مدیرعامل، خزانه دار و سایر سمت های مندرج در اساسنامه.

۴- تأسیس شعب یا نمایندگی برای تشکل های ملی با تصویب آن در مجمع عمومی مؤسس و اعلام تعداد آن به کارگروه ذی ربط.

تبصره - دبیرخانه موظف است مدارک را برای تأیید و صدور پروانه فعالیت در جلسه کارگروه مطرح و نتیجه را به نماینده هیئت مؤسس ابلاغ نماید.

ماده ۱۵- مجوز اولیه تأسیس جهت راه اندازی و تحمیل شرایط برای صدور پروانه فعالیت و برگزاری مجمع عمومی مؤسس جهت تصویب اساسنامه بوده و اعتبار دیگری ندارد.

تبصره ۱- هیئت مؤسس موظف است ظرف شش ماه از تاریخ صدور مجوز اولیه نسبت به تشکیل مجمع عمومی مؤسس جهت تصویب اساسنامه اقدام نماید، در غیراین صورت مجوز اولیه تأسیس، باطل می شود.

تبصره ۲- هیئت مؤسس می تواند در صورت وجود دلایل موجه و با تأیید کارگروه این مهلت را تنها برای یک بار به مدت سه ماه تمدید کند.

تبصره ۳- تا زمانی که تشکل، پروانه فعالیت را دریافت ننموده است حق هیچ گونه فعالیتی ندارد.

ماده ۱۶- پروانه فعالیت تشکل های استانی یا ملی در صورت ارائه اسناد مبنی بر تأیید برگزاری مجمع عمومی با حضور حداقل دو سوم اعضای تشکل و تصویب اساسنامه مطابق شرایط قانونی توسط نماینده کارگروه حاضر در جلسه مجمع عمومی و عدم ارتکاب تخلف از مفاد قانون صادر یا تمدید می گردد.

تبصره ۱- در صورتی که کارگروه ظرف سه ماه پس از تأیید اسناد برگزاری مجمع عمومی توسط تشکل و اسناد مربوط به تعداد اعضا و تأسیس دفتر حسب مورد، به هر دلیلی پروانه فعالیت را صادر نکند، دبیر موظف است ظرف یک ماه پس از انقضای مهلت، پروانه فعالیت نهایی را در صورت وجود شرایط، صادر کند.

تبصره ۲- در صورت عدم احراز شرایط صدور پروانه فعالیت، نتیجه درخواست مستند و مستدل به صورت کتبی به متقاضیان اعلام می شود. متقاضیان پروانه فعالیت می توانند ظرف یک ماه از تاریخ ابلاغ نظر کارگروه، به دبیرخانه کارگروه اعتراض خود را ارسال نمایند. در صورت اعتراض، کارگروه موظف است حداکثر ظرف سه ماه نسبت به اعتراض متقاضیان پروانه فعالیت رسیدگی و اعلام نظر کند. در صورت رد درخواست اعتراض از سوی کارگروه، تشکلهای می توانند ظرف سی روز از تاریخ ابلاغ نتیجه اعتراض، در دیوان عدالت اداری طرح شکایت نمایند.

تبصره ۳- در صورت عدم احراز شرایط صدور پروانه فعالیت، مجوز اولیه صادر شده باطل می شود و هیئت مؤسس حق هیچ گونه فعالیت تحت عنوان مجوز اولیه مذکور را ندارد.

ماده ۱۷- پس از تأیید مدارک و اعلام موافقت کارگروه با اساسنامه و صدور پروانه فعالیت تشکلهای دبیرخانه کارگروه موظف است دو نسخه اساسنامه مصوب، صورت جلسه مجمع عمومی، صورت جلسه تعیین سمت و مشخصات مدیران و بازرسان تشکلهای را با هزینه تشکلهای برای ثبت به روزنامه رسمی کشور ارسال نماید. پیگیری ثبت اساسنامه در اداره کل ثبت شرکت ها و مؤسسات غیرتجاری و به تبع شناسایی به عنوان شخصیت حقوقی بر عهده تشکلهای است و باید یک نسخه آگهی تأسیس، آگهی ثبت شخصیت حقوقی و روزنامه رسمی کشور را به دبیرخانه کارگروه ذی ربط ارائه نماید.

تبصره - پس از ارائه اسناد مربوط به ثبت شخصیت حقوقی تشکلهای دبیرخانه کارگروه ذی ربط، پروانه فعالیت توسط دبیر صادر می شود.

ماده ۱۸- کلیه تشکلهای موظفند تغییرات مربوط به اساسنامه، اعضای ارکان و صورت جلسات برگزاری مجامع عمومی خود را به کارگروه اعلام نمایند. در صورتی که کارگروه تغییرات صورت گرفته را مغایر قانون تشخیص داد، لازم است با ارائه دلایل و استنادات قانونی، اصلاح آن را از تشکلهای درخواست نماید. تشکلهای موظف به رفع ایرادات مذکور می باشد. در صورت عدم تأمین نظر کارگروه، پروانه فعالیت تشکلهای توقیف می شود و رفع آن منوط به انجام اصلاحات مورد نیاز است.

تبصره - عضویت همزمان یک فرد در ارکان بیش از یک تشکلهای اعم از استانی یا ملی (به جز مجمع عمومی) ممنوع می باشد.

ماده ۱۹- مدت تصدی اعضای هیئت مدیره دو سال است. هیئت مدیره تشکلهای مکلف است حداقل سه ماه قبل از پایان دوره تصدی خود، اقدامات لازم را برای برگزاری مجمع عمومی و انتخاب اعضای جدید هیئت مدیره به عمل آورد، به گونه ای که تا پایان دوره اعتبار هیئت مدیره، انتخاب مدیران جدید تشکلهای انجام شده باشد.

تبصره - در صورت عدم اقدام هیئت مدیره جهت برگزاری مجمع عمومی، بازرسان یا بازرسان و یا یک چهارم از اعضای تشکلهای می توانند با هماهنگی دبیرخانه کارگروه ذی ربط، نسبت به انجام دعوت از اعضا برای تشکیل مجمع عمومی اقدام نمایند.

ماده ۲۰ - مجامع عمومی تشکلهای ملی که دارای بیش از (۱۰۰۰) نفر عضو هستند، در دو مرحله به شرح زیر برگزار خواهد شد:

الف- مرحله اول شامل انتخاب نمایندگان اعضای شعب و نمایندگی ها.

ب- مرحله دوم شامل برگزاری مجمع عمومی تشکلهای با حضور نمایندگان منتخب شعب و نمایندگی های استانی.

تبصره ۱- هیئت مدیره تشکلهای یا رکن برگزارکننده مجمع عمومی مکلف است حداقل دو ماه قبل از برگزاری مجمع عمومی، اقدامات لازم جهت برگزاری مجامع شعب و نمایندگی های استانی را به عمل آورده و حداقل یک هفته قبل از برگزاری مجمع عمومی، موضوع را به صورت کتبی به دبیرخانه کارگروه ذی ربط اعلام کند و هماهنگی لازم برای حضور نماینده کارگروه در مجمع عمومی را به عمل آورد.

تبصره ۲- هر یک از شعب و نمایندگی های استانی تشکلهای ملی، باید تعداد دو نفر از بین اعضای خود انتخاب و به عنوان نماینده منتخب به مجمع عمومی تشکلهای معرفی نمایند. در صورتی که تعداد اعضای یک شعبه یا نمایندگی استانی بیش از (۲۰۰) نفر باشد، به ازای هر (۲۰۰) نفر بعدی، یک نماینده افزایش خواهد یافت.

تبصره ۳- تشکلهای می تواند مطابق اساسنامه، برگزاری مجامع عمومی خود را به صورت الکترونیک پیش بینی نماید. دستورالعمل نحوه برگزاری مجامع الکترونیک و نحوه نظارت بر آن ظرف سه ماه از تاریخ لازم الاجرا شدن این آیین نامه توسط وزیر کشور تصویب و ابلاغ می شود.

ماده ۲۱- سازمان برنامه و بودجه کشور موظف است هزینه های جاری و نظارتی دبیرخانه کارگروه کشوری و کارگروه های استانی را در بودجه سالیانه وزارت کشور و استانداری ها پیش بینی نماید.

فصل سوم: حقوق و تکالیف

ماده ۲۲ - تشکلهای پس از دریافت پروانه فعالیت و ثبت آن در چهارچوب قوانین و مقررات کشور، از حقوق زیر برخوردار می شوند:

الف - مشاوره، اظهار نظر و ارائه پیشنهاد و راهکار به دستگاه های اجرایی در فرایند برنامه ریزی مراجع دولتی و عمومی غیردولتی در سطوح استانی یا ملی حسب مورد متناسب با تخصص و موضوع فعالیت تشکلهای.

تبصره - دستگاه های اجرایی موضوع ماده (۵) قانون مدیریت خدمات کشوری مکلفند در فرایند وضع مقررات عام الشمول، حسب مورد نظرات و پیشنهادات تشکلهای منصفی - تخصصی مربوط به موضوع را (در صورت ارائه) دریافت نمایند.

ب - پیگیری و مطالبه حقوق در مسایل حوزه تخصصی تشکلهای از دستگاه های ذی ربط.

ج - ارائه خدمات حسب تخصص و حوزه فعالیت به اعضای تشکلهای.

د - انعقاد تفاهم نامه همکاری با اشخاص حقیقی و حقوقی اعم از دولتی و غیردولتی در چهارچوب صلاحیت خود.

هـ - ارائه خدمات آموزشی و انتشار نشریه و ایجاد تارنما (وب سایت) و استفاده از سایر ابزارهای اطلاع رسانی و محصولات فرهنگی، آموزشی و پژوهشی با رعایت قوانین و مقررات مربوط در حوزه تخصصی خود.

تبصره ۱- تشکلهای متقاضی نشریه الکترونیکی یا مکتوب می توانند درخواست خود را به وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی برای صدور مجوز ارسال کنند. وزارت مزبور موظف است پس از دریافت تقاضا حداکثر ظرف سه ماه نسبت به صدور مجوز یا ارائه دلایل عدم صدور مجوز مطابق قوانین و مقررات اقدام کند. در صورت عدم صدور مجوز، تشکلهای می توانند به دیوان عدالت اداری شکایت نمایند.

و - حق دادخواهی در مراجع قضایی و شبه قضایی.

ماده ۲۳- منابع درآمدی تشکلهای عبارتند از:

الف- حق عضویت اعضا،

ب- کمک ها و هدایای نقدی و غیر نقدی اشخاص حقیقی و حقوقی ایرانی یا غیر ایرانی با مجوز کارگروه، وزارت اطلاعات، سازمان اطلاعات سپاه پاسداران انقلاب اسلامی و وزارت امور خارجه.

ج - وجوه حاصل از فعالیت های قانونی انجام شده در چهارچوب موضوع فعالیت، اهداف و اساسنامه.

تبصره ۱- هرگونه استفاده تشکلهای از منابع و امکانات دستگاه های اجرایی موضوع ماده (۵) قانون مدیریت خدمات کشوری و موضوع ماده (۲۹) قانون برنامه پنجساله ششم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۹۵ ممنوع است. کانون های بازنشستگان از حکم این تبصره مستثنی هستند و تابع قوانین و مقررات مربوط می باشند.

تبصره ۲- تشکلهای موظفند منابع مالی خود را با رعایت این قانون در اساسنامه تعیین کنند و کلیه دریافتی ها و پرداختی های خود را از طریق حساب بانکی انجام دهند و عملکرد مالی خود را در دفاتر مالی مربوط ثبت کنند.

فصل چهارم - نظارت

ماده ۲۴- کارگروه موظف است ضمن دریافت و بررسی گزارش عملکرد مالی و اجرایی سالیانه تشکلهای، نسبت به نظارت دوره ای بر عملکرد (از جمله صورت های مالی و بر خور داری از شرایط قانونی)، در محل تشکلهای اقدام و نتیجه را در جلسه کارگروه مطرح نماید.

ماده ۲۵- ارتکاب هر یک از رفتارهای زیر توسط تشکلهای در صورت احراز توسط کارگروه، تخلف محسوب می شود:

الف- نقض مبانی دین مبین اسلام و تبلیغ و فعالیت علیه موازین اسلامی از جمله نشر مطالب الحادی و اهانت به مقدسات مذهبی؛

ب- هرگونه فعالیتی که محل آزادی، استقلال، تمامیت ارضی و وحدت ملی، منافع ملی و مصالح جمهوری اسلامی ایران و نظم عمومی باشد از جمله جرم های ضد امنیت داخلی و خارجی کشور، انتشار و افشای اسناد طبقه بندی شده، اجتماع و تبانی برای ارتکاب جرم ها و غصب عناوین و مشاغل.

پ- اعمال خلاف قانون اساسی و نقض حقوق ملت از جمله ایراد تهمت، افترا، شایعه پراکنی، آموزش و ترویج خشونت و هر نوع اعمال منافعی عفت.

ت- عدم رعایت اساسنامه.

ث- ارائه آثار غیر علمی و خارج از حوزه منفي - تخصصي موضوع اساسنامه.

ج - عدم ثبت درآمدها و منابع تأمین آن و مصارف و هزینه ها.

چ - عدم ارائه دفاتر مالی به کارگروه و عدم مطابقت درآمدها و هزینه ها با قوانین و مقررات کشور.

تبصره ۱- در صورتی که رفتار ارتکابی صرفاً ماهیت تخلف داشته باشد، کارگروه وفق قانون به آن رسیدگی و اقدام به صدور رأی می نماید، اما چنانچه رفتار ارتکابی مصداق یکی از جرائم باشد، کارگروه مکلف است مراتب را جهت رسیدگی به مرجع قضایی صالح ارسال کند. در صورت صدور رأی مبنی بر برائت یا محکومیت قطعی نسبت به عنوان مجرمانه توسط مرجع قضایی، کارگروه فاقد صلاحیت رسیدگی به این عنوان خواهد بود اما صرفاً چنانچه این رفتار واجد وصف متخلفانه به غیر از عناوین مجرمانه رسیدگی شده در مرجع قضایی باشد، کارگروه صالح به رسیدگی است. مراجع قضایی مکلفند آرای قطعی خود را به کارگروه ارسال کنند.

تبصره ۲- تشکلهای مکلفند ارتباطات خود با سفارتخانه ها، نمایندگی تشکلهای کشورهای خارجی و بین المللی را با اطلاع وزارت کشور، وزارت اطلاعات و سازمان اطلاعات سپاه پاسداران انقلاب اسلامی و اخذ مجوز از وزارت امور خارجه و دستگاه اجرایی مرتبط حسب مورد در چهارچوب منافع ملی و امنیت ملی انجام دهند. دریافت هرگونه کمک از اشخاص حقیقی و حقوقی خارجی و دولت های بیگانه و سازمان های بین المللی صرفاً با اطلاع و کسب مجوز از کارگروه، وزارت اطلاعات و سازمان اطلاعات سپاه پاسداران انقلاب اسلامی و وزارت امور خارجه امکان پذیر است.

تبصره ۳- فعالیت تشکلهای موضوع قانون خارج از اهداف احزاب سیاسی موضوع بند (۱) ماده (۱) قانون نحوه فعالیت احزاب و گروه های سیاسی مصوب ۱۳۹۴ می باشد. انجام هرگونه فعالیت سیاسی از سوی تشکلهای ممنوع بوده و در صورت ارتکاب، پروانه فعالیت تشکلهای توقیف می گردد.

ماده ۲۶ - در صورتی که تشکلهای مرتکب تخلفات مذکور در ماده فوق شوند، کارگروه متناسب با موارد تخلف یک یا چند مورد از موارد زیر را اعمال می کند:

الف- تذکر شفاهی و مهلت یکماهه برای اصلاح وضعیت.

ب- تذکر کتبی با ذکر دلیل و تعیین تخلف و مهلت یکماهه برای اصلاح.

پ- تعلیق فعالیت تشکلهای حداکثر به مدت سه ماه.

ت- توقیف پروانه به مدت سه ماه تا یک سال.

ث- توقیف پروانه فعالیت و تقاضای انحلال از دادگاه صالح.

تبصره ۱- کارگروه موظف است قبل از اتخاذ تصمیم از نماینده تشکلهای مربوط جهت ارائه توضیحات دعوت نماید.

تبصره ۲- تصمیم کارگروه بجز تقاضای انحلال، ظرف سی روز پس از ابلاغ توسط دبیرخانه کارگروه، قابل شکایت در دیوان عدالت اداری است.

ماده ۲۷- انحلال و خاتمه فعالیت تشکلات به دو صورت زیر است:

الف- انحلال اختیاری مطابق شرایط مقرر در اساسنامه.

ب- انحلال به موجب رأی دادگاه صالح.

تبصره ۱- در مواردی که مفاد اساسنامه برای تأسیس و یا تعیین اعضای ارکان تشکلات در مدت دو سال اجرا نشود و یا پروانه تشکلات به موجب تصمیم و رأی کارگروه توقیف شود، کارگروه موظف است موضوع را جهت انحلال به دادگاه صالح ارجاع نماید.

تبصره ۲- در صورت انحلال تشکلات، ضمن آگهی انحلال در روزنامه رسمی توسط وزارت کشور یا استانداری حسب مورد، امور مربوط به تصفیه اموال آن با رعایت حقوق دولت و اشخاص، زیر نظر دادگاه محل استقرار دفتر تشکلات با حضور نماینده وزارت کشور یا استانداری حسب مورد و نماینده دادستان مطابق اساسنامه انجام می شود.

تبصره ۳- پس از توقیف پروانه یا انحلال تشکلات، هر نوع فعالیت با عنوان تشکلات مزبور جرم بوده و مرتکب به یکی از مجازات های تعزیری درجه شش موضوع ماده (۱۹) قانون مجازات اسلامی مصوب ۱۳۹۲ به استثنای مجازات حبس محکوم می شود.

ماده ۲۸- هرگونه بهره برداری از تشکلات ها در جهت اهداف غیرتخصصی و غیرمرتبط با اساسنامه آنها توسط دستگاه های اجرایی موضوع ماده (۵) قانون مدیریت خدمات کشوری ممنوع است. در صورت تخلف از این ماده، دادستان مکلف است ضمن صدور دستورات لازم جهت جلوگیری از اقدامات مزبور، موضوع را از طریق مراجع صالح قضایی پیگیری نماید. مرتکب به مجازات موضوع ماده (۵۷۶) کتاب پنجم قانون مجازات اسلامی (تعزیرات و مجازات های بازدارنده) مصوب ۱۳۷۵ محکوم می شود.

ماده ۲۹- تشکلات های دارای مجوز فعالیت موظفند ظرف یک سال از تاریخ لازم الاجراشدن قانون، وضعیت خود را با شرایط مندرج در قانون، تطبیق دهند و گزارش آن را به کارگروه ذی ربط ارسال نمایند. در صورت تأیید اقدامات تشکلات از سوی کارگروه مربوط، پروانه فعالیت تشکلات تمدید می شود. کارگروه ذی ربط در صورت وجود دلایل موجه می تواند مدت مقرر در این ماده را حداکثر برای شش ماه تمدید نماید.

ماده ۳۰- ارائه درخواست تطبیق وضعیت بر عهده هیئت مدیره و در صورت عدم اقدام لازم از سوی آنان بر عهده بازرسان تشکلات است. در صورت عدم اقدام هیئت مدیره و یا بازرسان تشکلات، درخواست ارائه شده از سوی یک چهارم اعضای تشکلات ملاک عمل قرار می گیرد.

تبصره - در صورت عدم اقدام جهت تطبیق وضعیت ظرف مهلت مقرر در قانون، پروانه فعالیت قبلی تشکلات لغو می شود.

ماده ۳۱ - پس از اعلام موافقت کارگروه ذی ربط با تطبیق وضعیت تشکلات و تصویب طرح جدید اساسنامه در مجمع عمومی فوق العاده، تشکلات موظف است نسبت به برگزاری جلسه مجمع عمومی عادی به طور فوق العاده به منظور انتخاب اعضای جدید هیئت مدیره و بازرسان اقدام نماید.

تبصره - در خصوص تشکلات هایی که تا زمان لازم الاجرا شدن این آیین نامه اقدام به انتخاب اعضای هیئت مدیره و بازرسان نموده اند، در صورت موافقت مجمع عمومی فوق العاده با انتخابات مذکور، نیازی به برگزاری مجمع عمومی عادی به طور فوق العاده تا زمان پایان مدت تصدی مندرج در اساسنامه نخواهد بود.

ماده ۳۲- تعاونی ها از قبیل تعاونی های اعتباری، تولید و مصرف موضوع قانون بخش تعاونی اقتصاد جمهوری اسلامی ایران؛ سازمان ها و اتحادیه های صنفی و حرفه ای مانند اتحادیه های صنفی موضوع قانون نظام صنفی کشور، سازمان های نظام پزشکی، دامپزشکی، مهندسی ساختمان، پرستاری، روانشناسی و مشاوره و مهندسی کشاورزی و منابع طبیعی، احزاب و تشکلات های سیاسی که براساس قانون نحوه فعالیت احزاب و گروه های سیاسی تشکیل شده یا می شوند، کانون ها و سازمان های دانشجویی و دانش آموزی مانند انجمن های علمی دانشجویی، انجمن های اسلامی و کانون های فرهنگی دانشجویی؛ تشکلات های کارگری و کارفرمایی موضوع فصل ششم قانون کار، انجمن های علمی دارای مجوز از وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، مؤسسات و تشکلات های فرهنگی، هنری و ادبی اعم از عضوپایه و غیر آن و همچنین مؤسسات فرهنگی که بر اساس ضوابط و مقررات تأسیس مراکز، مؤسسات، کانون ها و انجمن های فرهنگی و نظارت بر فعالیت آنها (مصوب ۱۳۷۵ شورای عالی انقلاب فرهنگی با اصلاحات بعدی) تشکیل شده یا می شوند، هیئت های مذهبی، هیئت های امنای مساجد، حسینیه ها، بقاع متبرکه و موقوفات، باشگاه ها و هیئت های ورزشی، مراکز ترک اعتیاد، مؤسسات تجاری و انتفاعی، سازمان های مردم نهاد و مؤسسات موضوع بندهای (۱) تا (۱۲) ماده (۲۶) قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت مصوب ۱۳۸۰ از شمول این آیین نامه مستثنی هستند.

ماده ۳۳- کارگروه نمی تواند با ثبت تشکلات های موازی که به موجب موارد مستثنی شده در ماده (۳۲) تحت نظارت دستگاه های ذی ربط تأسیس می شوند، موافقت نماید.

تبصره - چنانچه تشکلاتی در سطح ملی یا استانی موازی با موارد مستثنی شده در ماده (۳۲) قبلاً از سوی نهادهای دیگر به غیر از دستگاه های عضو کارگروه به ثبت رسیده باشد، با پیشنهاد دستگاه ذی ربط، کارگروه موظف است ضمن توقف فعالیت تشکلات، اقدامات لازم جهت انحلال آن را در چهارچوب قانون به عمل آورد.

ماده ۳۴- آیین نامه اجرایی واحدهای صنفی موضوع قانون فعالیت احزاب موضوع تصویب نامه شماره ۶۲۸۲/ت ۹۵ مورخ ۱۳۶۸/۲/۲۴ لغو می گردد.

محمد مخبر

معاون اول رئیس جمهور

